

BÁO CÁO: KỸ NĂNG VIẾT PROMPT HIỆU QUẢ CHO AI

I. Giới thiệu

Trong bối cảnh các mô hình ngôn ngữ lớn như ChatGPT ngày càng được sử dụng rộng rãi trong học tập, việc viết prompt hiệu quả đóng vai trò quyết định đến chất lượng đầu ra. Báo cáo này nhằm phân tích cách tối ưu hóa prompt thông qua thử nghiệm thực tế.

II. Lựa chọn và phân tích tác vụ học tập

1. Tóm tắt tài liệu học thuật

Mục tiêu: Rút gọn thông tin nhưng vẫn giữ ý chính

Thách thức:

- AI dễ bỏ sót ý quan trọng
- Hoặc tóm tắt quá chung chung

2. Giải thích khái niệm phức tạp

Mục tiêu: Làm dễ hiểu cho người học

Thách thức:

- Cân bằng giữa đơn giản và chính xác
- Tránh giải thích quá hàn lâm

3. Tạo câu hỏi ôn tập

Mục tiêu: Giúp ghi nhớ và kiểm tra kiến thức

Thách thức:

- Câu hỏi phải đa dạng (nhận biết → vận dụng)
- Tránh lặp lại hoặc quá đơn giản

III. Xây dựng các phiên bản prompt

TÁC VỤ 1: TÓM TẮT TÀI LIỆU

1. Prompt cơ bản

Tóm tắt đoạn văn sau.

👉 Vấn đề: quá mơ hồ

2. Prompt cải tiến

Tóm tắt đoạn văn sau thành 5 ý chính, giữ lại các khái niệm quan trọng và thuật ngữ chuyên ngành.

👉 Có cấu trúc rõ ràng hơn

3. Prompt nâng cao

Bạn là một giảng viên đại học.
Hãy tóm tắt đoạn văn sau thành 5 gạch đầu dòng, mỗi ý không quá 20 từ.
Giữ nguyên thuật ngữ chuyên ngành.
Sau đó, viết thêm 1 câu giải thích ngắn cho mỗi ý.

👉 Kỹ thuật dùng:

- Role prompting
 - Constraint (giới hạn độ dài)
 - Structured output
-

TÁC VỤ 2: GIẢI THÍCH KHÁI NIỆM

1. Prompt cơ bản

Giải thích blockchain.

2. Prompt cải tiến

Giải thích blockchain một cách đơn giản, dễ hiểu, có ví dụ thực tế.

3. Prompt nâng cao

Bạn là một giáo viên dạy học sinh lớp 6.
Hãy giải thích blockchain bằng ngôn ngữ đơn giản, không dùng thuật ngữ khó.
Sử dụng ví dụ đời thực và phép so sánh.
Sau đó, đưa ra 2 câu hỏi kiểm tra hiểu bài.

👉 Kỹ thuật:

- Role prompting
 - Audience targeting
 - Few-shot style thinking (hướng dẫn cách trả lời)
-

TÁC VỤ 3: TẠO CÂU HỎI ÔN TẬP

1. Prompt cơ bản

Tạo câu hỏi về chủ đề AI.

2. Prompt cải tiến

Tạo 5 câu hỏi trắc nghiệm về AI, có đáp án.

3. Prompt nâng cao

Bạn là một giảng viên.
Hãy tạo 10 câu hỏi về AI gồm:

- 3 câu dễ (nhận biết)
 - 4 câu trung bình (hiểu)
 - 3 câu khó (vận dụng)
- Mỗi câu có 4 đáp án và giải thích chi tiết.

👉 Kỹ thuật:

- Phân cấp độ khó

- Structured output
 - Rõ tiêu chí đánh giá
-

IV. Thử nghiệm và so sánh kết quả

1. Nhận xét chung

Loại prompt	Chất lượng
Cơ bản	Mơ hồ, thiếu kiểm soát
Cải tiến	Khá tốt, có định hướng
Nâng cao	Rất tốt, chính xác, có cấu trúc

2. So sánh chi tiết

Prompt cơ bản:

- Output ngắn, thiếu chiều sâu
 - AI “đoán ý” nhiều → dễ sai lệch
-

Prompt cải tiến:

- Output rõ ràng hơn
 - Nhưng vẫn chưa kiểm soát hoàn toàn
-

Prompt nâng cao:

- Output có cấu trúc rõ ràng
- Nội dung phù hợp mục tiêu
- Ít sai lệch hơn

👉 Insight:

Prompt càng rõ ràng → AI càng ít phải “đoán” → kết quả càng chính xác

V. Phân tích hiệu quả prompt

1. Vì sao prompt nâng cao tốt hơn?

(1) Giảm ambiguity (mơ hồ)

- Prompt cơ bản → AI phải suy đoán
 - Prompt nâng cao → gần như không cần đoán
-

(2) Định nghĩa rõ output format

Ví dụ:

- “5 gạch đầu dòng”
- “mỗi ý 20 từ”

👉 Điều này biến AI thành “công cụ có kiểm soát”

(3) Role prompting thay đổi hành vi AI

- “giảng viên” → giải thích logic
- “giáo viên lớp 6” → đơn giản hóa

👉 Đây là cách “điều khiển phong cách tư duy”

(4) Constraint giúp tối ưu chất lượng

- Giới hạn độ dài → tránh lan man
 - Yêu cầu ví dụ → tăng tính hiểu
-

👉 Insight sâu:

Prompt engineering thực chất là quá trình “thiết kế bài toán” cho AI, không phải chỉ là đặt câu hỏi.

VI. Nguyên tắc viết prompt hiệu quả

1. Càng cụ thể càng tốt

✗ “Giải thích AI”

✓ “Giải thích AI cho học sinh lớp 8, có ví dụ”

2. Luôn định nghĩa output

- Số lượng
 - Định dạng
 - Độ dài
-

3. Sử dụng role prompting

- “Bạn là chuyên gia...”
 - “Bạn là giáo viên...”
-

4. Chia nhỏ nhiệm vụ

Thay vì: “Phân tích bài này”

→ “Tóm tắt → giải thích → đưa ví dụ”

5. Điều khiển độ khó

- Dễ / trung bình / khó
 - Nhận biết / hiểu / vận dụng
-

6. Tránh prompt mơ hồ

👉 Đây là lỗi phổ biến nhất

VII. Kết luận

Qua quá trình thử nghiệm, có thể thấy:

- Prompt không chỉ ảnh hưởng mà **quyết định chất lượng output**
- Prompt nâng cao giúp:
 - Tăng độ chính xác
 - Tăng tính kiểm soát
 - Giảm sai lệch

👉 Insight quan trọng:

AI không “thông minh hơn” khi bạn dùng prompt tốt — bạn chỉ đang **khai thác đúng năng lực của nó**.